

บรรณาธิการแถลง

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เปลี่ยนการเรียกลำดับเล่มที่พิมพ์ให้สอดคล้องกับการออกวารสารในแต่ละปี คือ ปีละ 2 ฉบับ ตามปฏิทินการศึกษา นับตั้งแต่ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม-ธันวาคม 2560 ดังนั้น วารสารฉบับนี้จึงนับเป็น ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 มกราคม-มิถุนายน 2561

วารสารฉบับนี้มีบทความค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เป็นบทความวิจัยที่มีเนื้อหาหลากหลาย เป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่งานวิจัย ทั้งที่ได้รับทุนสนับสนุนและที่ทำเพราะความสนใจเองบ้าง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาบ้าง และเขียนเป็นภาษาต่างๆ ถึง 3 ภาษา สามารถแบ่งกลุ่มเนื้อหาได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม กับภาษา ดังนั้น จึงเรียงลำดับบทความในวารสารฉบับนี้ตามกลุ่มเนื้อหาเป็นสำคัญ

บทความที่มีเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จำนวน 4 บทความ กล่าวถึงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ไทย วรรณกรรมญี่ปุ่น วัฒนธรรมจีน และกฎหมายอิสลาม ดังต่อไปนี้

ประวัติศาสตร์ที่รับรู้กันทั่วไปกับความจริงที่เกิดขึ้น อาจไม่ใช่เรื่องเดียวกัน เช่น “ราชบัณฑิตยสภา” ในสมัยรัชกาลที่ 7 ซึ่งเคยเข้าใจกันว่าเป็นพระราชกรณียกิจสำคัญด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แต่หลักฐานประวัติศาสตร์ร่วมสมัยไม่ได้บอกเช่นนั้น *กัญญิกา ศรีอุดม* นำเสนอเรื่อง “ราชบัณฑิตยสภาในรัชกาลที่ 7: การสืบสานพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา” เพื่อทำความเข้าใจให้กระจ่างว่า ราชบัณฑิตยสภามีใช้หน่วยงานใหม่ที่เกิดขึ้นในรัชกาลที่ 7 แต่เป็นการสืบสานพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในด้านการศึกษา โดยปรับชื่อกับโครงสร้างของหน่วยงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของบ้านเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

นิทาน-ตำนาน-นวนิยาย มิใช่จินตนาการของผู้เขียนเท่านั้น หากแต่สะท้อนความเป็นจริงของสังคมในยุคสมัยต่างๆ ดังที่ *ยอดสวรรค์ อิกุจิ* นำเสนอ “ภาพลักษณ์ของเจ้าอาวาสวัดยะกุมิ ในนิทานเรื่องเล่า *อุจิฉูอิ โมะโนะงะตะริ*” กล่าวถึงบุคคลที่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น คือ พระชะอิงุเอ็น ผู้เป็นเจ้าอาวาส ซึ่งในเรื่องเล่ากล่าวว่า กระทำความผิดโดยนำสิ่งของในวัดไปใช้ส่วนตัว จึงมีมฆูตมารับตัวไปลงนรกในวาระสุดท้าย นับเป็นการนำเสนอภาพลักษณ์ของนักบวชในด้านลบ และสะท้อนสภาพสังคมของนักบวชในญี่ปุ่นสมัยเออันถึงคะมะกูระได้เป็นอย่างดี

ชาวจีนอพยพไปตั้งถิ่นฐาน เป็น “จีนโพ้นทะเล” ในหลายประเทศ แล้วปลูกฝังวัฒนธรรมจีนในดินแดนโพ้นทะเลเหล่านั้นด้วย *นพพล จันทรจักรแจ่มแจ้ง* ศึกษาเรื่องของไหว้เจ้าในเทศกาลสำคัญของชาวไทยเชื้อสายจีนซึ่งตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย และนำเสนอบทความเรื่อง *泰国华人主要节日中的供品研究* กล่าวถึงการไหว้เจ้าตามลำดับปฏิทินเทศกาลสำคัญของจีน โดยเน้นพิจารณาการจัดของไหว้พิเศษประจำเทศกาลต่างๆ ของชาวไทยเชื้อสายจีน ที่เปลี่ยนแปลงไปจากธรรมเนียมปฏิบัติเดิม แสดงถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างจีนกับไทยได้อย่างน่าสนใจ

โทษประหารชีวิตเป็นการทำลายชีวิต นับเป็นการปฏิบัติที่สวนทางกับหลักสิทธิมนุษยชน จึงมีทั้งผู้สนับสนุนและผู้คัดค้านโทษประหารชีวิต *อดิศักดิ์ นุชมี* จึงเสนอเรื่อง “การยกเลิกอาญาประหารชีวิตกับแนวคิดอิสลาม” ซึ่งให้เห็นว่า กฎหมายอาญาอิสลามมีบทบัญญัติที่กำหนดโทษประหารชีวิตไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และซุนนะฮ์ อันเป็นกฎหมายศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้มานานกว่า 1,400 ปี และไม่อาจเปลี่ยนให้เป็นอื่นได้ อย่างไรก็ตาม การลงโทษประหารชีวิตจำต้องพิจารณาอย่างละเอียดตามกระบวนการยุติธรรมและด้วยความเป็นธรรม

บทความส่วนใหญ่ในฉบับรวมทั้งการแนะนำหนังสือเป็นเรื่องของภาษา ซึ่งมีเนื้อหาและวิธีการศึกษาที่แตกต่างกันด้วย กล่าวคือ เนื้อหาที่ปรากฏมีทั้งวรรณคดี-วัฒนธรรมและภาษาศาสตร์ ส่วนวิธีการศึกษานั้น มีทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำความเข้าใจในประเด็นทางภาษาศาสตร์บ้าง และเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนบ้าง ด้วยเหตุนี้ จึงได้เรียงลำดับบทความที่มีเนื้อหาทางภาษาเป็นเรื่องของวรรณคดี (2 บทความ) ภาษาศาสตร์ (3 บทความ) และประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน และภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติ (4 บทความ) ดังต่อไปนี้

ชญจิตรา น้อยบุญสุข และ รีเบ็คก้า เค. เว็บบ์ นำเสนอเรื่อง “Figurative Language in a specific socio-cultural context: An analysis of the Broadway Musical ‘Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street’ ” อันเป็นศึกษาภาษาภาพยนตร์ วิเคราะห์ความหมาย และตัวอย่างทางวัฒนธรรมของภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 19 จากบทเพลงในละครเพลงเรื่อง “Sweeney Todd :The Demon Barber of Fleet Street”

นารีรัตน์ บุญช่วย ได้วิเคราะห์การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ในบทกวีและเรื่องสั้นของนักเขียนซีไรต์ชาวไทย 25 คน ในช่วงทศวรรษ 2520-2550 ในบทความเรื่อง “An Analysis of Transliteration Used in Poetry and Short Stories of 25 Thai Authors, the Winners of S.E.A. Write Award during Four Decades” โดยสำรวจความถี่ของคำยืมภาษาอังกฤษ คือ คำทับศัพท์ที่เรียกว่า Transliteration ตลอดจนวิเคราะห์ถึงสาเหตุและปัจจัยสำคัญของความถี่ในการเลือกใช้ Transliteration ที่แตกต่างกันนั้น

ในบทความเรื่อง “The Conceptual Metaphor TIME IS SPACE: A cognitive interpretation of /nâa/ ‘front’ and /lǎŋ/ ‘back’ in Thai” *ชัชวดี ศรีลัมภ์* ศึกษาเรื่องระบบโน้ตสัน เวลาเป็นพื้นที่ จากคำบอกตำแหน่งสองคำในภาษาไทย ได้แก่ “หน้า” และ “หลัง” อันเป็นอุปลักษณ์แสดงเวลาตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน เพื่อยืนยันว่า ผู้ใช้ภาษาจะใช้อุปลักษณ์พื้นที่เพื่อบอกมโนทัศน์เวลาได้ เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับเวลาเกิดขึ้นในระบบความคิดของมนุษย์

วราวรรณ เฟื่องขจรศักดิ์ นำเสนอเรื่อง “ตัวบ่งชี้บริบทที่แสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ ในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น” โดยศึกษาการตระหนักรู้เรื่องการใช้ภาษาเพื่อสื่อเจตนาอย่างไม่ชัดเจน จากคำสนทนาของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ชาวไทยและชาวญี่ปุ่น แยกตามเพศ เพื่อวิเคราะห์บทสนทนาของคนในสังคมไทยกับสังคมญี่ปุ่นที่มีลักษณะอิงกลุ่ม ให้ทราบว่ามี “ตัวบ่งชี้บริบท” ซึ่งบ่งบอกแนวทางในการตีความบทสนทนา เหมือนกันและ/หรือต่างกันอย่างไร

เถียนเย่ และ ธเนศ เอี่ยมสำราญ ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างทางภาษาเรื่องการปฏิเสธซ้อนในภาษาจีนกับภาษาไทยนำเสนอในเรื่อง “汉语语义双重否定范畴在泰语中的对应形式研究” โดยนำรูปแบบความหมายทั่วไปหลายๆ แบบ มาศึกษาเรื่องการปฏิเสธซ้อนในภาษาจีน เพื่อค้นหารูปแบบการปฏิเสธซ้อนในภาษาไทย

ณัฐจิรัฐ บุญรอด และ นครเทพ ทิพย์ศุภราชภูรี ได้วิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนแล้วเสนอเรื่อง “An Error Analysis of Mathayomsuksa 6 Student's English Writing at Saint Joseph Mueang Ake School”

ส่วน สุदारัตน์ กาญจนพนาสนท์ และ ชวัลจิรา เสนา เสนอเรื่อง “การศึกษาความเข้าใจความแตกต่างของไวยากรณ์กับคำประเภทอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย” จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งสามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นได้ในระดับ N2 และ N3 โดยให้ทำแบบทดสอบเรื่องการเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับบริบท และการอธิบายความแตกต่างระหว่างไวยากรณ์กับคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแบบอิสระ

ขณะที่ สุทธิญา อ่ำคิด พยายามหาแนวทางการสอนภาษาจีนกลางสำหรับผู้เรียนชาวไทยเกี่ยวกับคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยา จึงเสนอเรื่อง “动介虚化现象对泰国学生介词习得的影响及教学建议” โดยนำแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชานมาศึกษาคำบุพบทในภาษาจีนกลางที่กลายมาจากคำกริยา (动介兼类词) ในแบบเรียนวิชาภาษาจีนพื้นฐาน (ระดับที่ 1-4) ของภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนของนักศึกษา

บทความวิจัยเรื่องสุดท้าย ศนิवार วุฒฑกุล ได้ทำซีดี-รอม เพื่อใช้สอนนักศึกษาต่างชาติในโครงการแลกเปลี่ยนของมหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเศรษฐกิจและการเมืองยูนนาน จากสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 26 คน ที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ T-Test เสนอเป็นบทความเรื่อง “การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับเสริมการเรียน รายวิชาการพูดเพื่อธุรกิจ (THA227) ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต”

ในช่วงท้าย สุขพรรษา จตุรวัฒนา เขียนบทความแนะนำหนังสือภาษาจีน **《西方语言学史》** หรือ **ประวัติศาสตร์ภาษาศาสตร์ตะวันตก** ของ ศาสตราจารย์ เหยา เสี่ยวผิง กล่าวถึงความคลี่คลายของวิชาภาษาศาสตร์เรียงตามลำดับเวลา โดยบอกเล่าผ่านผลงานสำคัญของบุคคลสำคัญในแต่ละช่วงเวลานั้น

กัญญิกา ศรีอุดม
บรรณาธิการ